
TEXTE ADOPTATE

P8_TA(2016)0135

Raportul pe 2015 privind Bosnia și Herțegovina

Rezoluția Parlamentului European din 14 aprilie 2016 referitoare la raportul pe 2015 privind Bosnia și Herțegovina (2015/2897(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere Acordul de stabilizare și asociere (ASA) dintre Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Bosnia și Herțegovina, pe de altă parte¹,
- având în vedere cererea de aderare la Uniunea Europeană depusă de Bosnia și Herțegovina la 15 februarie 2016,
- având în vedere decizia Consiliului din 21 aprilie 2015 de încheiere a ASA cu Bosnia și Herțegovina,
- având în vedere concluziile Consiliului European din 19-20 iunie 2003 referitoare la Balcanii de Vest, precum și anexa intitulată „Agenda de la Salonic pentru Balcanii de Vest: către integrarea europeană”,
- având în vedere concluziile Consiliului din 16 martie, 12 octombrie și 15 decembrie 2015 referitoare la Bosnia și Herțegovina,
- având în vedere prima reuniune a Comisiei parlamentare de stabilizare și de asociere (CPSA) UE-Bosnia și Herțegovina, care a avut loc la Sarajevo la 5 și 6 noiembrie 2015, precum și primele reuniuni ale Consiliului de stabilizare și de asociere (CSA) și ale Comitetului de stabilizare și de asociere între UE și Bosnia și Herțegovina, care au avut loc la 11 și, respectiv, 17 decembrie 2015,
- având în vedere declarația finală a președinției reuniunii la nivel înalt UE-Balcanii de Vest, organizată la Viena, la 27 august 2015, precum și recomandările organizațiilor societății civile pentru reuniunea la nivel înalt de la Viena din 2015,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 10 noiembrie 2015 intitulată „Strategia de extindere a UE” (COM(2015)0611), însoțită de documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Raportul pe 2015 privind Bosnia și Herțegovina”(SWD(2015)0214),

---

¹ JO L 164, 30.6.2015, p. 2.

- având în vedere angajamentul scris privind integrarea în UE, adoptat de președinția Bosniei și Herțegovinei la 29 ianuarie 2015 și aprobat de Adunarea Parlamentară a Bosniei și Herțegovinei la 23 februarie 2015, precum și agenda de reforme pentru Bosnia și Herțegovina în perioada 2015-2018, adoptată de cele trei niveluri ale guvernării în iulie 2015,
  - având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la această țară, inclusiv cea din 9 iulie 2015 referitoare la comemorarea masacrului de la Srebrenica¹ și cea din 17 decembrie 2015 referitoare la aniversarea a 20 de ani de la încheierea Acordului de pace de la Dayton²,
  - având în vedere conferința pe tema „Viitorul european al Bosniei și Herțegovinei – 20 de ani după încheierea Acordului de pace de la Dayton”, care a avut loc în clădirile Parlamentului European la 9 decembrie 2015,
  - având în vedere activitatea deputatului Cristian Dan Preda în calitate de raportor permanent pentru Bosnia și Herțegovina în cadrul Comisiei pentru afaceri externe,
  - având în vedere articolul 123 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât UE își menține angajamentul față de perspectiva europeană a Bosniei și Herțegovinei și față de integritatea sa teritorială, suveranitatea și unitatea acesteia;
  - B. întrucât aderarea la UE este un proces favorabil incluziunii, care necesită un consens cu privire la agenda de reforme; întrucât cetățenii Bosniei și Herțegovinei trebuie să fie plasați în centrul reformelor instituționale, economice și sociale;
  - C. întrucât UE a inițiat o abordare reînnoită față de Bosnia și Herțegovina, pentru ca această țară să realizeze progrese pe calea aderării la UE și pentru a soluționa problemele pendinte din domeniul socioeconomic și din domeniul statului de drept, astfel încât țara să se pregătească pentru viitoarea aderare; întrucât, ca urmare a acestei abordări, ASA a intrat în vigoare la 1 iunie 2015;
  - D. întrucât un mecanism de coordonare eficace între diferitele niveluri ale guvernării privind aspectele legate de UE este indispensabil pentru a asigura o mai bună interacțiune cu UE, pentru a facilita alinierea la legislația UE, punerea în aplicare și asigurarea respectării acesteia, precum și pentru ca cererea de aderare a Bosniei și Herțegovinei să aibă succes; întrucât Consiliul de Miniștri din Bosnia și Herțegovina a adoptat la 26 ianuarie 2016 „Decizia privind un sistem de coordonare în procesul de integrare europeană în Bosnia și Herțegovina”; întrucât îmbunătățirea coordonării în ceea ce privește aspectele legate de UE va permite Bosniei și Herțegovinei să beneficieze pe deplin de finanțarea UE;
  - E. întrucât încă există 84 500 de persoane strămutate la nivel intern, precum și un număr foarte mare de refugiați din Bosnia și Herțegovina în țările învecinate, în întreaga Europă și la nivel mondial;
  - F. întrucât sprijinul politic ferm este un factor esențial pentru eficientizarea sistemului instituțional al acestei țări,

¹ Texte adoptate, P8_TA(2015)0276.

² Texte adoptate, P8_TA(2015)0471.

1. salută primul raport mai pozitiv al Comisiei privind Bosnia și Herțegovina și își reafirmă angajamentul fără echivoc în favoarea perspectivei europene a Bosniei și Herțegovinei; solicită autorităților să dea dovadă de hotărâre în continuarea reformelor instituționale și socioeconomice, inclusiv a transpunerii lor efective în practică, și să avanseze în mod constant pe calea aderării la UE; solicită transparență în procesul de planificare și punere în aplicare a reformelor; salută Planul de acțiune comun al statului și al entităților pentru punerea în aplicare a Agendei de reforme 2015-2018 și solicită ca aceasta să fie pusă în aplicare în mod armonizat, pentru realizarea unei schimbări reale și vizibile în întreaga țară și pentru îmbunătățirea nivelului de trai al tuturor cetățenilor Bosniei și Herțegovinei;
2. salută prezentarea de către Bosnia și Herțegovina a cererii de aderare la UE la 15 februarie 2016; invită Consiliul să examineze această cerere cu prima ocazie și să o transmită fără întârziere Comisiei, pentru a începe pregătirea avizului;
3. salută adoptarea de către Consiliul de Miniștri din Bosnia și Herțegovina, la 26 ianuarie 2016, a unei decizii de instituire a unui mecanism de coordonare în ceea ce privește chestiunile legate de UE, precum și adoptarea, la 9 februarie 2016, a poziției de negociere privind adaptarea ASA ca urmare a aderării Croației la UE; reamintește că, pe lângă progresul semnificativ în punerea în aplicare a agendei de reforme, aceste elemente sunt necesare pentru ca UE să considere cererea de aderare drept credibilă; solicită armonizarea fără întârziere a poziției entităților privind mecanismul de coordonare adoptat și încurajează cooperarea între toate părțile interesate pentru îmbunătățirea pe viitor a acestuia; solicită punerea sa rapidă în aplicare și îndeamnă la o cooperare constructivă în chestiunile legate de UE; subliniază că acest mecanism este indispensabil pentru luarea unor decizii eficiente în cadrul procesului de aderare la UE; salută consultările concrete inițiale – la nivel parlamentar – vizând transpunerea integrală în practică a mecanismului de coordonare și încurajează cu fermitate intensificarea în viitor a acestor reuniuni la care participă părțile interesate instituționale; insistă din nou asupra adaptării concesiilor comerciale acordate în temeiul ASA; consideră că punerea în aplicare integrală a ASA, inclusiv adaptarea acestuia, reprezintă un element important al angajamentului Bosniei și Herțegovinei față de aderarea la UE și una dintre condițiile prealabile necesare pentru aprobarea candidaturii sale la aderare; recomandă Bosniei și Herțegovinei să coopereze și cu statele membre ale UE în cadrul procesului său de aderare la UE;
4. reafirmă necesitatea de a continua, de asemenea, reformele constituționale și politice care ar transforma Bosnia și Herțegovina într-un stat eficace, favorabil incluziunii și pe deplin funcțional, care să garanteze egalitatea și reprezentarea democratică a tuturor popoarelor sale constitutive și a tuturor cetățenilor săi și care să garanteze că toți cetățenii se pot prezenta în calitate de candidați și sunt eligibili pentru a fi aleși și a ocupa funcții la toate nivelurile politice, pe picior de egalitate și indiferent de originea lor etnică sau religioasă, în conformitate cu principiile enunțate în rezoluția sa anterioară, inclusiv criteriile de la Copenhaga, *acquis-ul* UE, recomandările Comisiei de la Veneția și Convenția europeană a drepturilor omului, precum și deciziile aplicabile ale Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO); solicită autorităților să promoveze în mod activ principiile reprezentării legitime, federalismului, descentralizării și subsidiarității, precum și valorile europene și importanța perspectivei europene; face apel la instituțiile UE să se implice în mod activ în eforturile de găsire a unei soluții durabile la dispozițiile constituționale din Bosnia și Herțegovina;
5. îndeamnă liderii politici și religioși să se abțină de la retorici naționaliste și separatiste

dezbinătoare care polarizează societatea și să continue dialogul politic și activitățile care vizează respectul reciproc, consensul și cooperarea între reprezentanții politici legitimi și protecția diversității societății; invită toți cetățenii să îmbrățișeze reconcilierea și cooperarea, care sunt condiții esențiale pentru atingerea perspectivei europene;

6. subliniază rolul important pe care îl are societatea civilă de la nivel local în procesul de consolidare a păcii și de reconciliere și, în special, rolul participării tinerilor la dialogul intercultural și la schimburi, precum și în sfera politică; remarcă rolul important pe care îl au activiștii culturali, artiștii, scriitorii și cadrele universitare în promovarea dialogului și înțelegerii între diferitele grupuri din societate; recomandă promovarea educației în spiritul democrației, al drepturilor fundamentale și al cetățeniei în Bosnia și Herțegovina;
7. ia act de anunțul președintelui Republicii Srpska (RS) privind amânarea referendumului planificat din RS cu privire la sistemul judiciar de la nivel statal din Bosnia și Herțegovina; regretă însă că această decizie nu a fost ratificată de Adunarea Națională din Republica Srpska; solicită să se renunțe complet la ideea acestui referendum, întrucât reprezintă o provocare pentru coeziunea, suveranitatea și integritatea țării și riscă să submineze eforturile de îmbunătățire a situației socioeconomice a tuturor cetățenilor din Bosnia și Herțegovina și de realizare a unor progrese suplimentare în sensul integrării în UE; subliniază că orice deficiențe ale sistemului judiciar din Bosnia și Herțegovina ar trebui abordate în spiritul cooperării și nu prin inițiative unilaterale, în cadrul dialogului structurat extins pe teme de justiție; reamintește că, în temeiul Acordului de pace de la Dayton, Republica Srpska nu are dreptul la secesiune;
8. își exprimă preocuparea profundă față de afirmațiile ministrului de Interne al Republicii Srpska referitoare la viitoarea pregătire a forțelor speciale de poliție ale RS în Federația Rusă, la dezvoltarea cooperării, în special în ceea ce privește schimbul de informații, și la intenția de a achiziționa echipamente militare din Rusia; face apel la autoritățile din RS să nu urmeze o politică externă și de securitate independentă, care ar putea submina politica de la nivel statal;
9. salută intrarea în vigoare a ASA și faptul că Comisia parlamentară de stabilizare și de asociere (CPSA) a fost primul organism comun înființat în temeiul acestuia; regretă însă profund faptul că aceasta nu și-a adoptat regulamentul de procedură, din cauza încercărilor de a introduce blocarea pe baze etnice în cadrul modalităților de vot ale CPSA; reamintește faptul că ASA necesită adoptarea regulamentului de procedură, iar nerespectarea acestei dispoziții contravine în mod direct punerii în aplicare a ASA; îndeamnă delegația bosniacă să depună eforturi constructive în acest sens în vederea adoptării fără întârziere a regulamentului de procedură în cadrul următoarei reuniuni a CPSA; salută prima reuniune a ASA dintre Bosnia și Herțegovina și UE, organizată la 11 decembrie 2015;
10. regretă faptul că corupția, inclusiv corupția politică la cel mai înalt nivel, este în continuare foarte răspândită și că angajamentele politice nu au dus la rezultate concrete; rămâne preocupat de cadrul juridic și instituțional de combatere a corupției, care este lipsit de forță și care permite implicarea în practici de corupție în condiții de impunitate, precum și de numărul redus de condamnări definitive în cazurile de corupție; solicită îmbunătățirea rezultatelor în ceea ce privește anchetarea și urmărirea eficace a cazurilor de corupție la nivel înalt, în care sunt implicați politicieni, înalți funcționari și instituții de reglementare, dar și în cadrul achizițiilor publice și al privatizării; elogiază adoptarea strategiei și a planului de acțiune anticorupție pentru perioada 2015-2019 și solicită să

se aloce un buget suficient pentru transpunerea lor în practică; solicită consolidarea semnificativă a cooperării dintre agenții la nivelul întregii țări; solicită înființarea unor structuri dedicate pentru prevenirea și monitorizarea corupției și adoptarea unor documente politice privind prevenirea corupției la toate nivelurile de guvernare; solicită implementarea deplină și fără întârziere a recomandărilor Grupului de state împotriva corupției (GRECO);

11. subliniază că un sistem judiciar funcțional și stabil este esențial pentru a garanta statul de drept în țară și pentru a asigura în continuare progresul Bosniei și Herțegovinei în direcția aderării la UE; este preocupat de presiunea crescută exercitată de actorii politici asupra sistemului judiciar; afirmă că este necesar ca independența sistemului judiciar din Bosnia și Herțegovina să fie consolidată de urgență; este preocupat în special de cazurile de imixtiune politică în procedurile judiciare, de politizarea procedurilor de numire în magistratură, de fărâmițarea constantă în patru sisteme judiciare diferite și de absența unui sistem eficace și obiectiv de evaluare a calităților profesionale ale judecătorilor; salută Strategia actualizată de reformă a sectorului justiției pentru perioada 2014-2018 și solicită un plan de acțiune în vederea transunerii sale în practică, care să se axeze în mod deosebit pe eforturi de armonizare în întreaga țară; consideră esențială garantarea unui sistem judiciar mai profesionist, independent și responsabil, inclusiv aplicarea sistematică a unor criterii obiective pentru numiri; salută protocolul semnat de ministrii Justiției de la nivelul entităților și de la nivel statal, care urmărește reforme ale sistemului de justiție de la nivel statal și reforme ale Consiliului Superior al Judecătorilor și Procurorilor; salută numirea unor avocați ai poporului, dar este preocupat de dificultățile financiare și de personal cu care se confruntă în prezent Biroul Avocatului Poporului; solicită adoptarea rapidă a legii privind reforma Avocatului Poporului;
12. rămâne preocupat de faptul că accesul la asistența juridică gratuită este foarte limitat; îndeamnă autoritățile competente să adopte o lege privind asistența judiciară gratuită la nivelul statului, ca o condiție prealabilă pentru garantarea accesului egal, efectiv și nediscriminatoriu la justiție; consideră că implementarea unei astfel de legi este esențială pentru consolidarea încrederii cetățenilor în statul de drept;
13. condamnă cu fermitate legea privind ordinea publică din Republica Srpska, care este încă în vigoare și care subminează drepturile democratice fundamentale, cum ar fi libertatea de adunare, de asociere și a mass-mediei; solicită punerea în aplicare completă a legii privind libertatea de acces la informații, care este încă inechitabilă și frecvent limitată prin invocarea dreptului la confidențialitate și la protecția intereselor comerciale ale companiilor care colaborează cu guvernele, lipsindu-i astfel pe cetățeni de accesul la căi de atac eficiente atunci când li se refuză informații; salută adoptarea amendamentelor la Codul Penal al Bosniei și Herțegovinei, care aliniaza dispozițiile privind tortura, disparițiile forțate și violul la standardele internaționale; îndeamnă autoritățile să integreze în Codul Penal infracțiunile enumerate în Protocolul adițional la Convenția internațională privind criminalitatea informatică;
14. consideră că este important să se îmbunătățească cooperarea dintre parlamentul la nivel statal, parlamentele la nivelul entităților și parlamentul districtului Brčko și să se organizeze reuniuni comune ale acestora; ia act de angajamentele asumate în cadrul parteneriatului parlamentar și solicită punerea în aplicare urgentă a recomandărilor rezultate din acestea, precum și operaționalizarea cadrului de cooperare convenit; salută, în acest context, semnarea „Conceptului de mecanism de cooperare parlamentară în Bosnia și Herțegovina în activități legate de procesul de integrare în UE”; solicită

îmbunătățirea coordonării generale cu adunările cantonale;

15. ia act de rolul jucat de Comisia parlamentară mixtă pentru securitate și apărare în asigurarea controlului democratic asupra forțelor armate din Bosnia și Herțegovina; se arată preocupat de fenomenul generalizat al deținerii ilegale de arme de către populație și de volumul încă mare de muniție și de arme aflat sub responsabilitatea forțelor armate; salută progresul realizat de forțele armate în eliminarea munițiilor cu gradul cel mai mare de instabilitate și în construirea unei capacități durabile de gestionare a stocurilor rămase; solicită adoptarea unei abordări cuprinzătoare pentru a face față provocărilor care subzistă în ceea ce privește curățarea de mine a țării până în 2019; invită Comisia și ÎR/VP să își intensifice ajutorul acordat pentru aceste activități;
16. îndeamnă membrii Grupului de lucru pentru pregătirea amendamentelor la legea electorală din Bosnia și Herțegovina să se asigure că amendamentele la această lege creează baza unor alegeri democratice autentice, ca expresie a suveranității; subliniază că nu se pot realiza alegeri democratice dacă nu se poate exercita în mod permanent o gamă amplă de alte drepturi ale omului și libertăți fundamentale, fără discriminări pe motiv de etnie, religie, sex, opinie politică sau de altă natură, proprietate, naștere sau alt statut și fără restricții arbitrare și nerezonabile;
17. este de părere că fragmentarea administrației publice, politizarea acesteia și slaba coordonare politică îngreunează realizarea unor reforme instituționale și legislative și afectează furnizarea de servicii publice către cetățeni; invită autoritățile competente de la toate nivelurile să îmbunătățească planificarea politicilor pe termen mediu și să dezvolte un cadru strategic cuprinzător de reformă a administrației publice din întreaga țară, precum și un program de gestiune a finanțelor publice, în conformitate cu principiile europene pentru administrația publică identificate de OCDE/SIGMA pentru țările candidate la aderarea la UE;
18. recunoaște că agricultura este un sector economic esențial pentru Bosnia și Herțegovina, aproximativ 20 % din populația țării depinzând direct sau indirect de acest sector; salută, aşadar, progresele înregistrate în domeniul siguranței alimentare și al politicii veterinare și decizia Comisiei de a aproba exportul de lapte și produse lactate din Bosnia și Herțegovina în UE; încurajează intensificarea eforturilor de aliniere a sistemului oficial de control veterinar și fitosanitar la standardele europene și de stabilire a structurilor instituționale necesare, care ar permite utilizarea Instrumentului pentru asistență de preaderare pentru dezvoltare rurală; invită guvernul să sprijine înființarea unui minister al Agriculturii la nivel statal și elaborarea unei strategii de dezvoltare aferente;
19. își exprimă preocuparea cu privire la faptul că nu există suficiente mecanisme de cooperare între organizațiile guvernamentale și organizațiile societății civile, inclusiv faptul că capacitatea de a participa la un dialog politic privind agenda de reforme este limitată; consideră esențiale consolidarea rolului societății civile și implicarea cetățenilor în procesul de aderare la UE; își reiterează apelurile pentru crearea și transpunerea în practică a unor mecanisme de consultare publică transparente și integrate; invită autoritățile competente de la toate nivelurile să îmbunătățească cadrul juridic și cel financiar aplicabil, să adopte o strategie națională privind organizațiile societății civile și să pună la dispoziția acestora o finanțare publică transparentă, pentru a promova o democrație care să fie într-o mai mare măsură participativă și favorabilă incluziunii în întreaga țară; invită organizațiile societății civile și activiștii să își consolideze în mod semnificativ capacitățile și structurile și să

coopereze cu autoritățile din Bosnia și Herțegovina și din UE, precum și cu comunitatea internațională; face apel la aceste organisme să le ofere asistență în eforturile lor;

20. observă că strategia privind combaterea crimei organizate pentru perioada 2014-2016 nu a fost pusă în aplicare în mod coordonat; recomandă să se adopte și să se pună în aplicare o nouă strategie și un plan de acțiune privind spălarea banilor, în conformitate cu recomandările Comitetului de Experți pentru Evaluarea Măsurilor de Combatere a Spălării Banilor și Finanțării Terorismului (MONEYVAL); subliniază necesitatea unei abordări centrate pe victime și a unei strategii multidisciplinare și cuprinzătoare de combatere a traficului de droguri și de ființe umane; invită autoritățile din UE și din Bosnia și Herțegovina să colaboreze pentru combaterea eficace a traficului de ființe umane și pentru asigurarea de protecție pentru victime; salută adoptarea Planului de acțiune pentru combaterea traficului de ființe umane în Bosnia și Herțegovina 2016-2019, inclusiv modul în care acesta pune accentul pe probleme legate de lucrătorii migranți și cerșetoria forțată în rândul copiilor și solicită punerea sa efectivă în aplicare; este în continuare preocupat de volumul mare de arme ilegale din Bosnia, care sunt transferate cu ușurință în UE; face apel la autoritățile competente să își intensifice eforturile pentru urmărirea în justiție a brokerilor și traficanților de arme, precum și să depună mai multe eforturi pentru a combate proliferarea necontrolată și traficul ilegal de arme, îndeosebi de arme de calibru mic și armament ușor, și printr-o cooperare regională mai strânsă și cooperarea dintre Bosnia și Herțegovina și UE;
21. invită autoritățile să elaboreze un plan de acțiune pentru punerea în aplicare a strategiei de prevenire și combatere a terorismului pentru perioada 2015-2020; invită autoritățile să își intensifice eforturile pentru a asigura o cooperare mai eficace la nivel național între poliție, agențiile de informații și agențiile de securitate în lupta împotriva terorismului și a extremismului violent; solicită consolidarea capacității Bosniei și Herțegovinei de combatere a terorismului; îndeamnă autoritățile competente să depună eforturi mai mari în lupta împotriva finanțării terorismului, inclusiv prin crearea unui cadru legal care să permită înghețarea activelor grupărilor teroriste; consideră că este esențial ca operațiunile de securitate din Bosnia și Herțegovina să fie coordonate și ca datele să fie partajate în interiorul țării; subliniază că o cooperare mai strânsă între serviciile regionale de securitate este vitală și încurajează intensificarea cooperării în acest sens;
22. subliniază faptul că Bosnia și Herțegovina a fost afectată semnificativ de fenomenul combatanților străini și al radicalizării; este preocupat de radicalizarea din rândul tinerilor, un număr mare al acestora – în comparație cu celelalte țări din regiune – alăturându-se Daesh; solicită continuarea și consolidarea măsurilor de combatere a radicalizării și terorismului; salută eforturile de consolidare a dialogului interreligios, inclusiv declarația comună a liderilor politici și religioși care condamnă terorismul și extremismul violent; salută primele sentințe pronunțate cu privire la combatanții străini pentru comiterea unor infracțiuni de finanțare a activităților teroriste, instigare publică la comiterea unor acte de terorism, precum și înrolarea în gruparea Daesh și organizarea de activități pentru aceasta; solicită elaborarea urgentă a unor programe eficace de deradicalizare, precum și eforturi urgente pentru a oferi tinerilor din Bosnia și Herțegovina o perspectivă economică mai bună, în conformitate cu Agenda pozitivă pentru tineretul din Balcanii de Vest, descurajându-i astfel să se asocieze unor ideologii radicale și extreme; încurajează eforturile de implicare a presei, a comunității academice și a societății civile pentru o mai bună conștientizare a factorilor de risc care fac posibilă transformarea radicalizării în extremism violent; încurajează dezvoltarea unor rețele naționale și regionale pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare, pe baza

celor mai bune practici și a instrumentelor disponibile din rețeaua UE pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare; încurajează cooperarea mai strânsă cu serviciile de securitate din UE și din țările învecinate, inclusiv pentru schimbul de informații; încurajează operațiunile polițienești desfășurate în întreaga țară, care conduc la arestarea unor persoane suspectate de organizarea, sprijinirea și finanțarea activităților teroriste;

23. constată că cadrul legal și instituțional pentru respectarea drepturilor omului necesită îmbunătățiri substanțiale; solicită elaborarea unei strategii antidiscriminare la nivelul întregii țări, în cooperare cu organizațiile societății civile; îndeamnă din nou ca în legea împotriva discriminării să se includă definiții clare ale identității de gen și orientării sexuale, precum și ale vârstei și handicapului ca motive de discriminare; solicită implementarea efectivă a acestei legi, precum și consolidarea rolului Ombudsmanului pentru Drepturile Omului; se arată preocupat de discriminarea împotriva persoanelor cu handicap în domenii precum ocuparea forței de muncă, educația, accesul la asistența medicală și furnizarea altor servicii; este preocupat de actele de violență motivate de ură, de discursurile de incitare la ură și de intensificarea amenințărilor la adresa persoanelor LGBTI; încurajează guvernul să soluționeze aceste probleme, printre altele prin acțiuni de sensibilizare privind drepturile persoanelor LGBTI în rândul personalului din sistemul judiciar și din agențiile de punere în aplicare a legii, precum și al publicului larg; remarcă progresele semnificative înregistrate în finalizarea procesului de înregistrare a romilor în evidența populației, însă este în continuare îngrijorat de măsurile limitate adoptate în sensul îmbunătățirii stării de sănătate, a educației și a perspectivelor de angajare ale acestora; îndeamnă autoritățile, în special, să combată discriminarea pe criterii de gen; solicită abrogarea prevederii privind pedeapsa cu moartea care apare în constituția entității Republica Srpska;
24. regretă absența oricărui progres în ceea ce privește executarea mandatelor din cazurile Sejdić-Finci și Zornić și reamintește faptul că Bosnia și Herțegovina încalcă în continuare hotărârile CEDO din acest context; subliniază încă o dată că neexecutarea acestor mandate generează în continuare discriminarea cetățenilor din Bosnia și Herțegovina și, prin urmare, ar putea pune piedici în calea aderării țării la UE;
25. îndeamnă la anchetarea și urmărirea fermă și corectă în justiție a persoanelor care comit infracțiuni motivate de ură și care țin discursuri de incitare la ură, inclusiv din motive etnice, precum și a celor care diseminează ideologiile extremiste prin intermediul platformelor de comunicare socială; regretă faptul că Federația rămâne singurul teritoriu din Balcanii de Vest unde sancționarea infracțiunilor motivate de ură nu este reglementată prin dreptul penal și recomandă includerea unei dispoziții în acest sens; în mod similar, solicită includerea unei dispoziții privind discursurile de incitare la ură în dreptul penal al tuturor entităților;
26. reiterează faptul că legislația electorală și sistemul electoral trebuie să ofere tuturor celor trei popoare constitutive și tuturor celorlalți cetățeni șansa de a-și alege în mod liber și autonom propriii reprezentanți politici legitimi în cadrul instituțiilor și al autorităților;
27. subliniază rolul important al societății civile în protejarea și promovarea drepturilor minorităților din țară, precum și în promovarea armoniei sociale și a toleranței și în îmbunătățirea înțelegerii de către cetățeni a avantajelor diversității; solicită o implicare mai mare a societății civile în căutarea unor soluții la problemele ridicate de divizarea etnică, pentru a ajuta țara să înainteze pe drumul către UE; solicită, de asemenea, o mai bună coordonare între autoritățile competente și organizațiile societății civile, în scopul

de a asigura o mai bună aplicare a legii privind minoritățile;

28. salută adoptarea Strategiei de punere în aplicare a Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice pentru perioada 2015-2018; solicită adoptarea și aplicarea urgentă a Strategie-cadru pentru implementarea Convenției de la Istanbul; este preocupat de absența unui cadru juridic cuprinzător, la nivelul statului, privind violența sexuală, precum și de absența unui mecanism corespunzător de despăgubiri pentru victime; invită autoritățile competente să asigure finanțarea corespunzătoare și îmbunătățirea legislației privind „casele sigure” și să creeze un mecanism armonizat de monitorizare și colectare a datelor privind cazurile de violență împotriva femeilor; solicită, de asemenea, să se depună toate eforturile pentru îmbunătățirea participării femeilor la politică și la viața profesională, să se îmbunătățească situația socială și economică a acestora, în special în ceea ce privește accesul la concediul și la beneficiile de maternitate, precum și să se promoveze, să se protejeze și să se consolideze drepturile femeilor; îndeamnă guvernele de la toate nivelurile să ia măsuri de sensibilizare cu privire la aceste chestiuni, cu ajutorul societății civile, astfel încât femeile să beneficieze de protecția prevăzută de lege;
29. subliniază rolul esențial al educației în crearea și promovarea unei societăți tolerante și integratoare, precum și în sprijinirea cooperării și coeziunii dincolo de frontierele culturale, religioase și etnice; constată cu regret progresele lente înregistrate în ceea ce privește soluționarea fenomenului „două școli sub același acoperiș”, precum și alte forme de segregare și de discriminare practicate în școli și regretă faptul că nu se lucrează încă la elaborarea unei programe comune de bază; solicită adoptarea unor măsuri concrete pentru începerea desegregării sistemului de învățământ; subliniază că sunt necesare eforturi semnificative pentru îmbunătățirea eficienței sistemului de învățământ fragmentat, garantându-se în același timp dreptul la oportunități de învățământ egale în toate limbile oficiale din Bosnia și Herțegovina și dreptul fiecărei comunități de a beneficia de educație în limba sa; îndeamnă autoritățile să asigure transpunerea efectivă în practică a unor principii de educație favorabile incluziunii în ceea ce privește copiii cu handicap;
30. salută participarea activă a țării la Platforma pentru educație și formare din Balcanii de Vest, precum și participarea continuă a acesteia la programul Erasmus+ și la Fereastra pentru tineret din Balcanii de Vest, care joacă un rol foarte important în combaterea ratei extrem de ridicate a șomajului în rândul tinerilor; salută, de asemenea, angajamentul Bosniei și Herțegovinei de a participa la studiul PISA al OCDE pentru 2018; consideră că acest studiu este un instrument util pentru dezbaterile calității educației și a reformelor necesare; salută dorințele exprimate de toți cei 13 miniștri ai educației și de toate agențiile aferente, în sensul participării la acest efort comun; solicită Comisiei să ia în considerare finanțarea participării Bosniei și Herțegovinei la acest studiu din fondurile pentru preaderare;
31. subliniază faptul că instituțiile de presă independente și profesioniste sunt una dintre componentele-cheie ale unei societăți democratice prospere; este preocupat de regresele înregistrate în domeniul libertății de exprimare, de cazurile de exercitare a unor presiuni politice asupra jurnaliștilor și de intimidare a acestora, inclusiv de cazurile în care unele instituții de presă sunt supuse de către autoritățile politice locale și naționale unor inspecții false, financiare sau de altă natură, precum și de continua polarizare politică și etnică a mass-mediei; solicită autorităților competente să desfășoare o anchetă riguroasă în ceea ce privește atacurile asupra jurnaliștilor și să creeze cadrul juridic pentru

protecția jurnaliștilor; solicită, de asemenea, adoptarea unor măsuri urgente pentru a asigura independența din punct de vedere politic, instituțional și financiar a Autorității de supraveghere în domeniul comunicațiilor și a garanta transparența asupra proprietarilor trusturilor mass-media, prin eliminarea tuturor lacunelor legislative care afectează în mod sistematic transparența completă; constată că punerea în aplicare a acestor măsuri este esențială pentru a asigura absența oricăror influențe politice neavenite; solicită luarea unor măsuri pentru a asigura pluralismul mass-media și difuzarea de programe în toate limbile oficiale; solicită, de asemenea, consolidarea independenței editoriale și a stabilității financiare a serviciului public de radiodifuziune, ținând cont de importanța existenței unui astfel de serviciu pentru unitatea Bosniei și Herțegovinei; este preocupat de faptul că atacurile cibernetice care vizează site-urile de informații nu fac obiectul unor anchete;

32. salută progresele înregistrate în reducerea cazurilor nesoluționate restante în cauzele legate de crime de război; ia act de preocupările exprimate de Tribunalul Penal Internațional pentru Fosta Iugoslavie cu privire la acțiunile insuficiente întreprinse de Parchetul General ca urmare a solicitărilor repetate de finalizare a cauzelor de crime de război; solicită o revizuire a strategiei naționale privind crimele de război, urmărirea penală mai eficace a actelor de violență sexuală comise în timpul războiului și îmbunătățirea protecției acordate victimelor; solicită măsuri pentru a asigura dreptul acestora la despăgubiri efective;
33. ia act de unele acțiuni întreprinse și solicită progrese suplimentare în ceea ce privește întoarcerea durabilă a refugiaților și a persoanelor strămutate în interiorul țării, inclusiv din perspectiva încadrării în muncă, a educației, protecției sociale și sănătății la nivel local; reiterează importanța încurajării întoarcerii durabile a acestora în Bosnia și Herțegovina, în special în Republica Srpska; solicită guvernului de la toate nivelurile să îi protejeze să faciliteze și să le accelereze întoarcerea prin introducerea și punerea în aplicare a tuturor măsurilor legislative și administrative necesare; solicită punerea în aplicare efectivă a strategiei revizuite privind anexa VII la Acordul de pace de la Dayton; invită Comisia să asigure asistență financiară și în materie de proiecte adecvată, care ar facilita acest proces; remarcă numărul în continuare ridicat de persoane dispărute și face apel la autoritățile competente să se angajeze într-o cooperare intensă și să își întetească eforturile pentru a găsi cele 7 019 persoane care sunt în continuare dispărute în urma războiului; subliniază că este necesar să se dezvolte în continuare abordări alternative ale justiției, bazându-se, printre altele, pe strategia PNUD privind justiția de tranziție; solicită autorităților din Bosnia și Herțegovina să investească resurse semnificative în programe relevante;
34. constată că, deși reabilitarea și reconstrucția din Bosnia și Herțegovina din perioada postbelică s-au realizat în mare parte cu succes și au adus țara mai aproape de UE, încă există provocări în ceea ce privește caracterul durabil al procesului de reconciliere; subliniază, prin urmare, importanța educației pentru reconcilierea și înțelegerea reciprocă în societate;
35. salută creșterea muncii declarate, precum și primele demersuri întreprinse pentru a consolida coordonarea politicilor și pentru a îmbunătăți climatul de afaceri; rămâne preocupat de influența statului asupra economiei, de calitatea finanțelor publice, de gradul ridicat de dependență de finanțarea din împrumuturile internaționale pentru investiții, de originea neclară a investițiilor internaționale și de condițiile dificile de pe piața muncii; subliniază necesitatea găsirii unor soluții la problema reprezentată de șomajul de lungă durată, aflat la un nivel în permanență ridicat (27,6 %), inclusiv

somajul foarte ridicat în rândul tinerilor (62,7 %) și economia informală de amploare, precum și de a îmbunătăți funcționarea pieței forței de muncă;

36. salută adoptarea unei noi legislații a muncii de către cele două entități; regretă absența unui spațiu economic unic, ceea ce creează probleme mediului de afaceri; recomandă să se îmbunătățească în continuare mediul de afaceri prin consolidarea statului de drept, simplificarea executării contractelor și combaterea corupției; regretă faptul că Bosnia și Herțegovina nu a conceput o strategie pentru IMM-uri la nivel statal;
37. subliniază necesitatea reformării și armonizării sistemelor fragmentate de protecție socială pe baza nevoilor cetățenilor, pentru a asigura egalitatea de tratament pentru toți; observă că drepturilor sindicale și drepturile lucrătorilor, inclusiv legile în materie de sănătate și securitate, sunt în continuare limitate și subliniază importanța consolidării și armonizării suplimentare a acestor legi în întreaga țară;
38. recomandă adoptarea unor strategii sectoriale la nivel național în domeniul transporturilor, al energiei și al mediului înconjurător; subliniază că aceste strategii sunt necesare, printre altele, pentru a valorifica pe deplin asistența pentru preaderarea la UE;
39. salută participarea Bosniei și Herțegovinei la inițiativa grupului celor șase din Balcanii de Vest; subliniază importanța a două mari proiecte de investiții, „Stara Gradiška” și „Svilaj”, care vor facilita comerțul, integrarea regională și creșterea durabilă; îndeamnă autoritățile să asigure aplicarea completă și rapidă a standardelor tehnice și a măsurilor fără caracter normativ în domeniul transporturilor, convenite în cadrul reuniunii la nivel înalt a Băncii Mondiale de la Viena din 2015 (precum alinierea/simplificarea procedurilor de trecere a frontierelor, sistemele informaționale, schemele de întreținere, separarea și accesul la rețea al terțelor părți), înainte de următoarea reuniune la nivel înalt de la Paris din 2016;
40. solicită ca rezultatele recensământului populației și al locuințelor să fie publicate fără întârziere, deoarece sunt esențiale pentru planificarea economică și socială; arată, totodată, că datele de la recensământul din 2013 vor fi necesare pentru completarea chestionarului pe care Bosnia și Herțegovina îl va primi de la Comisie;
41. îndeamnă agențiile statistice din Bosnia și Herțegovina să își alinieze statisticile la standardele Eurostat;
42. este preocupat de regresele înregistrate în domeniul societății informaționale; solicită realizarea de urgență a tranziției către tehnologia digitală; recomandă înființarea organismului de supraveghere pentru acreditarea legilor privind comerțul electronic și semnătura electronică la nivel statal, acestea nefiind încă puse în aplicare din cauza absenței acestui organism; solicită autorităților responsabile să accelereze introducerea cu succes a numărului european pentru apeluri de urgență 112, creat în 2009;
43. constată că au fost întreprinse măsuri și acțiuni limitate pentru adaptarea la schimbările climatice și că s-au luat măsuri inițiale pentru dezvoltarea rețelei Natura 2000 privind protecția naturii; solicită autorităților competente să creeze un cadru juridic armonizat pentru protecția mediului și pentru acțiuni climatice și să consolideze planificarea strategică și punerea în aplicare a *acquis-ului* în aceste domenii; face apel la autoritățile competente să prevină poluarea excesivă a aerului conform standardelor de mediu ale UE, inclusiv poluarea cauzată de rafinăria de petrol de la Bosanski Brod; reafirmă necesitatea ca Bosnia și Herțegovina să implementeze pe deplin obligațiile care îi revin

cu privire la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (Espoo, 1991) și Protocolul privind evaluarea strategică de mediu (Kiev, 2003);

44. face apel la guvernul Bosniei și Herțegovinei să reglementeze și să monitorizeze construcția de hidrocentrale în zone sensibile din punct de vedere ecologic, precum și în zone protejate și care ar putea fi protejate și să mențină integritatea parcurilor naționale existente, cum sunt Parcul Național Sutjeska și Parcul Național Una; recomandă îmbunătățirea calității evaluărilor impactului asupra mediului pentru a ține cont de standardele UE stabilite în directivele privind păsările și habitatele și în directiva-cadru privind apa; încurajează guvernul Bosniei și Herțegovinei să îmbunătățească transparența prin participarea și consultarea publică privind proiectele planificate, la care să participe comunitățile locale, experți științifici și societatea civilă;
45. felicită Bosnia și Herțegovina pentru că a preluat președinția Comunității Energiei în 2016; este însă preocupat de sancțiunile impuse de Comunitatea Energiei împotriva Bosniei și Herțegovinei; face din nou apel la Bosnia și Herțegovina să adopte măsuri pentru a se conecta la infrastructurile energetice ale țărilor învecinate și să își onoreze obligațiile contractuale în temeiul Tratatului de instituire a Comunității Energiei;
46. denunță legea privind liniștea și ordinea publică adoptată în RS în februarie 2015, care incriminează publicarea pe rețelele de socializare online a unor mesaje care perturbă ordinea publică sau care includ conținuturi indecente, jignitoare sau insultătoare, deoarece deschide drumul către limitarea juridică a libertății de exprimare în mediul online și a libertății presei și poate conduce la autocenzură în rândul utilizatorilor rețelilor de socializare;
47. elogiază rolul constructiv și activ jucat de Bosnia și Herțegovina în promovarea cooperării regionale; consideră că o cooperare concretă în domenii de interes reciproc poate contribui la stabilizarea Balcanilor de Vest; salută acordul privind frontierele încheiat cu Muntenegru; solicită eforturi suplimentare pentru rezolvarea chestiunilor bilaterale pendinte, inclusiv în ceea ce privește demarcarea frontierelor cu Serbia și Croația, precum și căutarea unor soluții pentru poluarea transfrontalieră; salută prima sesiune comună a Consiliului de Miniștri din Bosnia și Herțegovina și a Guvernului sârb, care a avut loc la 4 noiembrie 2015 la Sarajevo;
48. salută creșterea ratei de aliniere cu deciziile din domeniul PESC, de la 52 % la 62 %; consideră că este necesar, având în vedere cererea de aderare a Bosniei și Herțegovinei la UE, ca politica externă să fie coordonată în mare măsură cu politica externă și de securitate comună a UE;
49. solicită autorităților din Bosnia și Herțegovina ca, în contextul viitoarelor alegeri locale, să pună în aplicare recomandările aplicabile formulate de observatorii internaționali și locali și de OSCE/ODIHR, pentru a asigura credibilitatea și integritatea procesului electoral; îndeamnă autoritățile să reglementeze de urgență alegerile locale din Mostar;
50. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție ÎR/VP, Consiliului, Comisiei, Președinției Bosniei și Herțegovinei, Consiliului de Miniștri al Bosniei și Herțegovinei, Adunării Parlamentare a Bosniei și Herțegovinei, precum și guvernelor și parlamentelor Federației Bosniei și Herțegovinei și ale Republicii Srpska, precum și guvernelor din cele 10 cantoane.